

Kooste kesän 2025 hukkumisista ja vaaratilanteista uimarannoilla

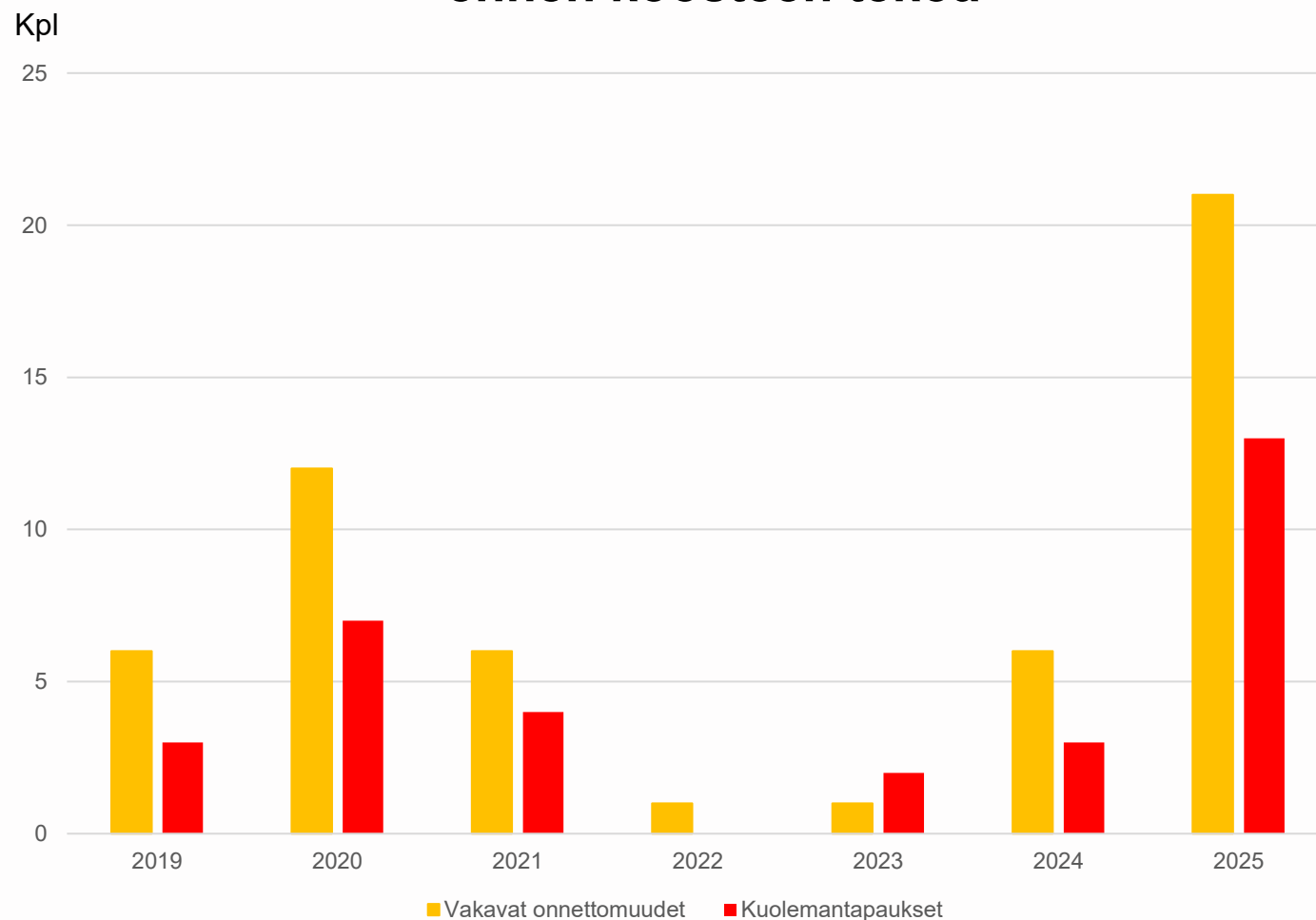
Mervi Murtonen ja Konsta Kulmala
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Tukes 1789/00.05.10/2026

Lähtökohta

- Kesä-elokuussa 2025 tapahtui poikkeuksellisen paljon kuolemaan johtaneita onnettomuuksia ja muita vaaratilanteita uimarannoilla.

Tukesin tiedossa olleet uimarantojen vakavat onnettomuudet ja vaaratilanteet 2019-2025 ennen koosteen tekoa

Tarkoitus ja tavoite

Tämän koosteen tarkoituksena on:

- kerätä tietoa kesän 2025 onnettomuuksista ja vaaratilanteista uimarannoilla
- kuvata ilmiötä yksittäistapauksia laajemmin
- havainnollistaa uimarantojen riskejä
- nostaa esiin keinoja uimarantojen turvallisuuden parantamiseksi.

Tukesin tehtävänä on valvoa, että uimarantojen ylläpitäjät noudattavat kulutuspalvelulakia (185/2025). Tämä kooste on osa Tukesin ohjaus- ja neuvontatehtävää.

Uimarannalla tarkoitetaan uintiin ja rannalla oleskeluun osoitettua ja yleiseen käyttöön tarkoitettua luonnonvaraista tai rakennettua rantaa, jolle on määritetty toimintaa ylläpitävä palveluntarjoaja. Uimaranta on kulutuspalvelulain mukainen palvelu.

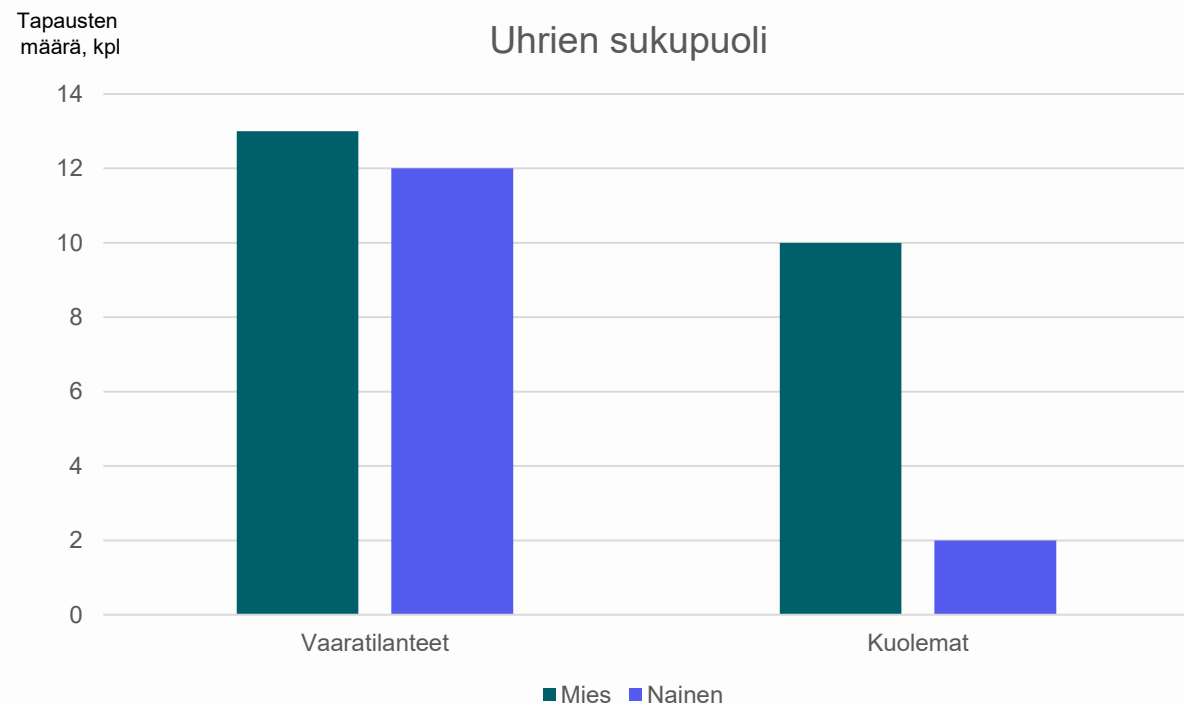
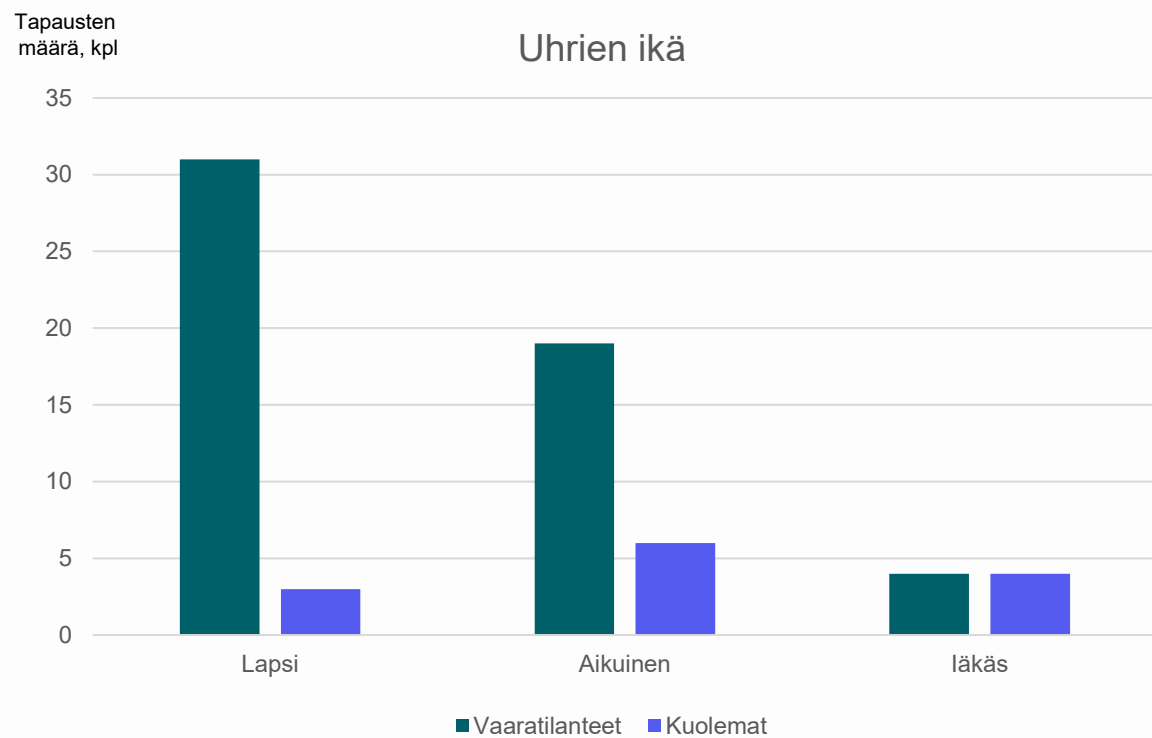
Tietoa kerättiin useista eri lähteistä

- Tietoja uimarantojen hukkumistapauksista ja vaaratilanteista kesä-elokuulta 2025 kerättiin seuraavista lähteistä:
 - Tukesin valvontarekisteri
 - Kohdennettu kysely 6 kunnalle (Helsinki, Vantaa, Espoo, Turku, Tampere ja Pori) ja yhdelle yritykselle.
 - Uutisseuranta
 - Pelastuslaitokset ja Pronto (pelastustoimen resurssi- ja tilastojärjestelmä)
 - Rajavartiolaitos
- Tarkastelu ei kata yksityis- tai luonnonrannoilla tapahtuneita onnettomuuksia.

Aineisto

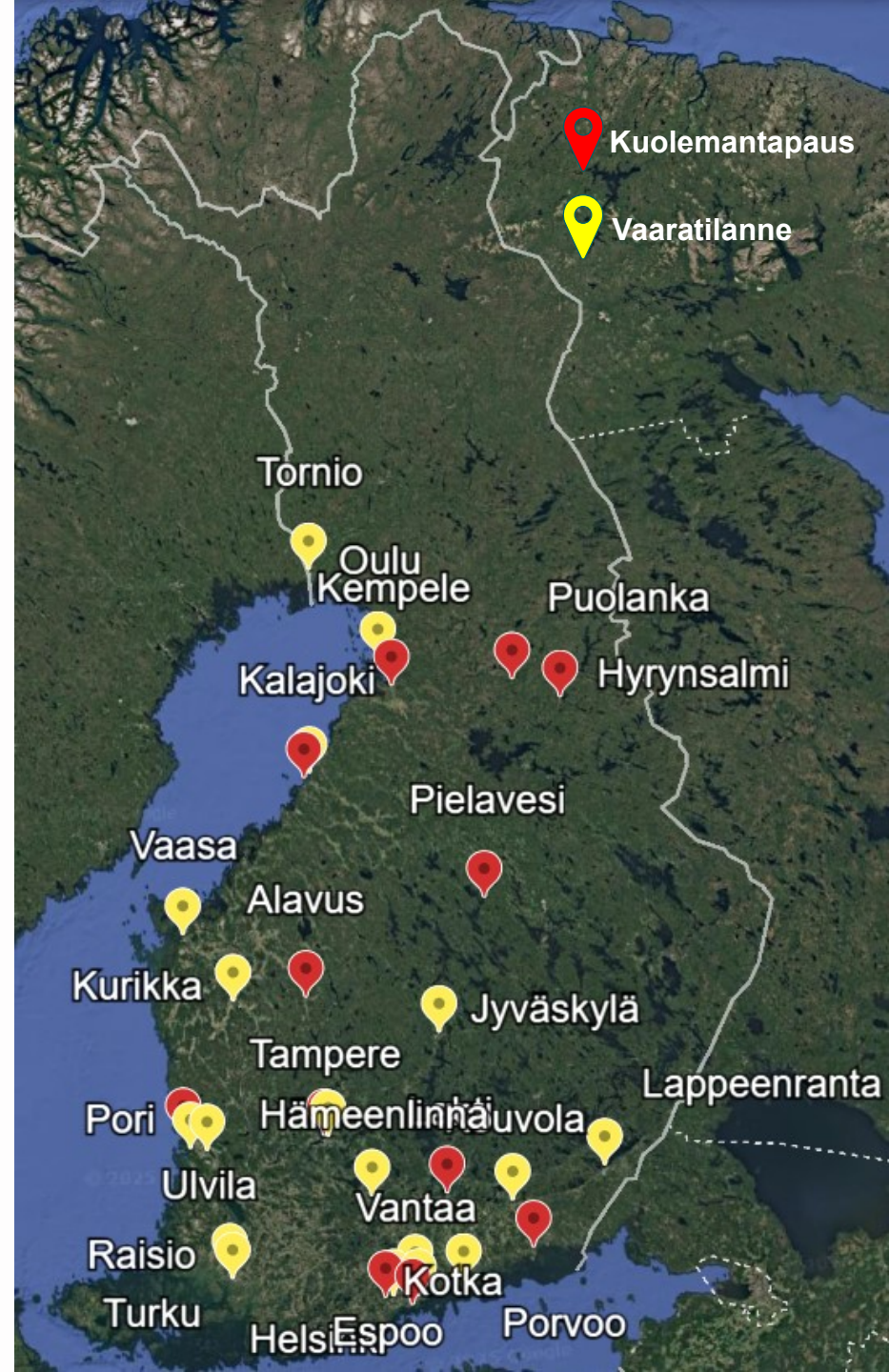
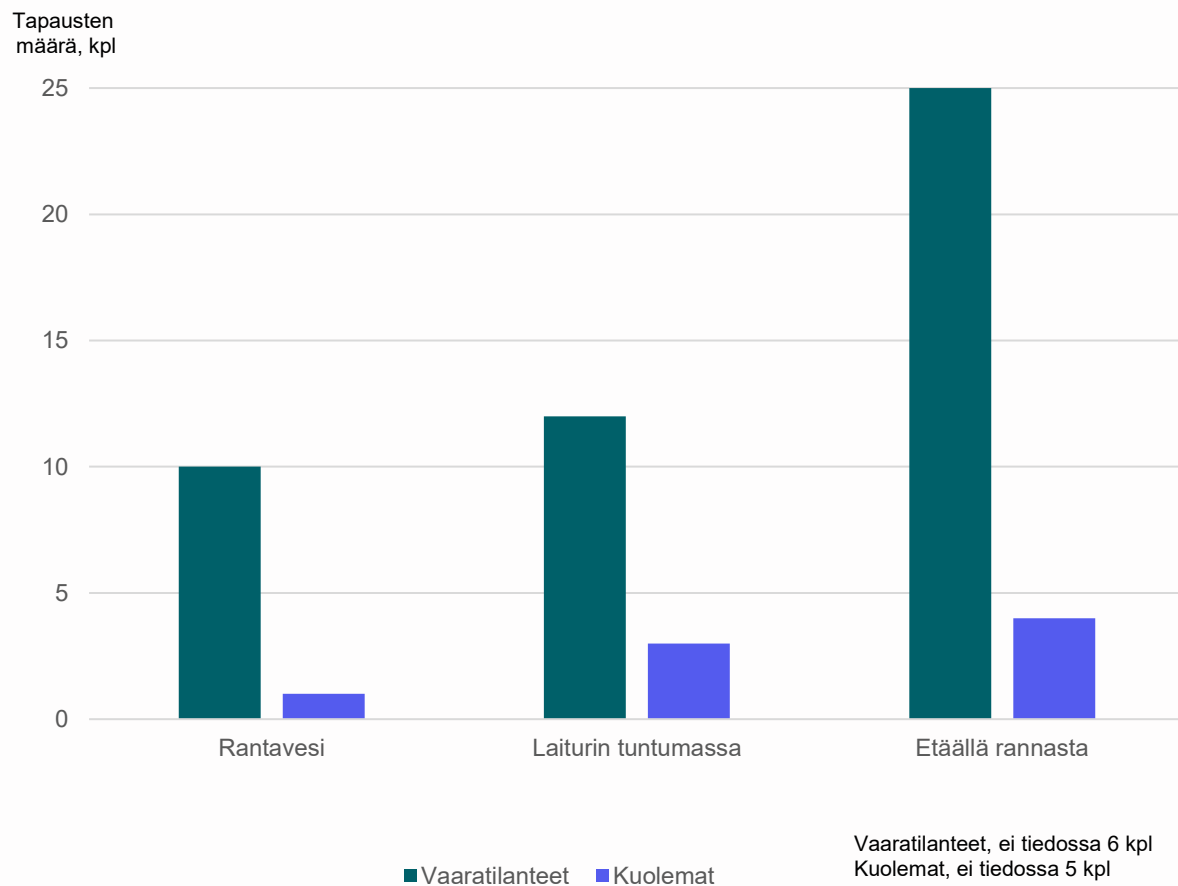
- Yhteensä 66 tapausta
 - 13 kuolemaan johtanutta onnettomuutta
 - 53 vaaratilannetta, joissa henkilöitä on pelastettu tai saatettu pois vedestä
- Analyysi perustui sanallisiin kuvauksiin onnettomuuksista ja vaaratilanteista.
- Tapaukset luokiteltiin 29 taustamuuttujan mukaan. Kaikista tapauksista ei ollut saatavilla kaikkia tietoja.
- Tapauksista ei tehty yksityiskohtaista syy-seuraus -analyysiä tai tarkastuksia onnettomuuspaikalla.
- Tulosten tulkinnassa on huomioitava, että tapausmäärä on varsin pieni.

Tietoa uhreista

1 kuolemantapauksessa ja 23 vaaratilanteessa uhrin sukupuoli ei ollut tiedossa.

Tietoa tapahtumapaikasta

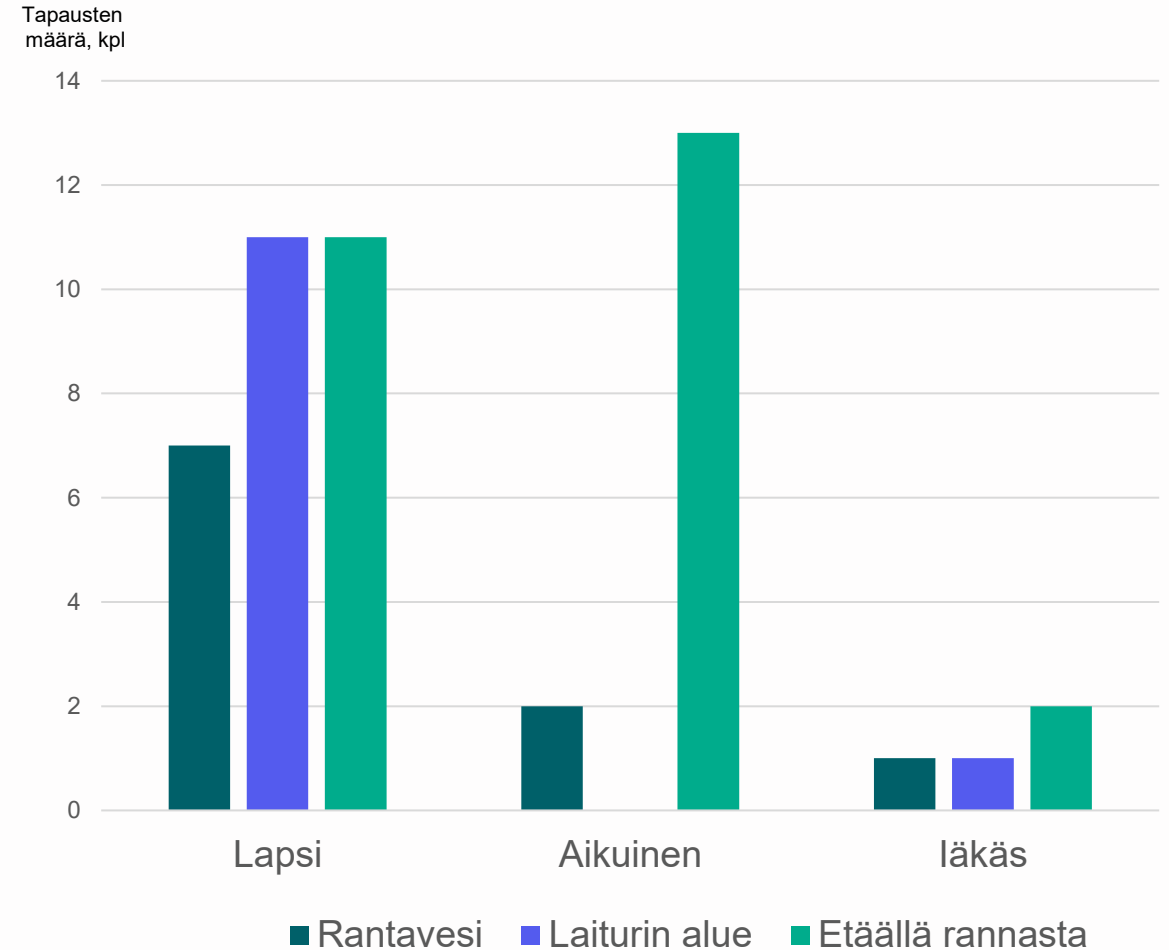

13 kuolemantapausta

- Kahdessa tapauksessa uhreja oli enemmän kuin yksi.
- 10 kuolemantapausta tapahtui uimarannalla, jossa ei ollut rantavalvontaa.
- 2 tapauksessa onnettomuutta edelsi hyppy veteen.
- 4 tapauksessa uhri löydettiin vedestä kuolleenä.
- Yhtä lukuun ottamatta kaikissa tapauksissa sivulliset olivat jollain tavalla mukana pelastamisessa (esim. havaitsivat ruumiin tai auttoivat etsinnässä).
- Monissa tapauksissa tapahtumien kulku jäi epäselväksi.

53 vaaratilannetta, jossa henkilöitä on pelastettu tai saatettu pois vedestä

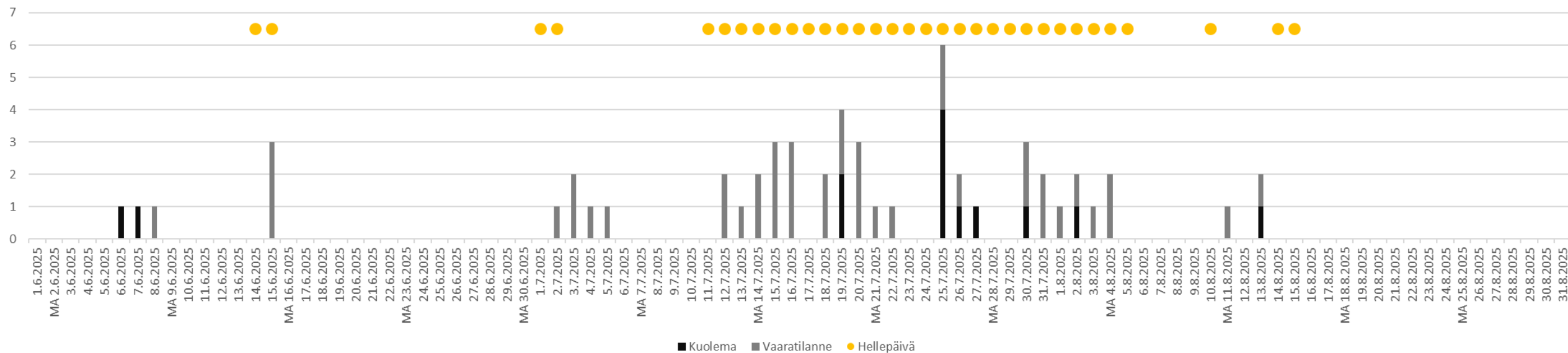
- 31 tapauksessa alaikäisiä, eri puolilla rantaa
 - 19 tapaukseen liittyi huoltajan huolimattomuus tai poissaolo
 - 6 tapauksessa osallisena oli uimapatja, vesilelu tai muu vastaava väline
- 19 tapauksessa aikuisia, yleensä etäällä rannasta
 - 3 tapaukseen liittyi päihteitä
- 4 tapauksessa iäkkäitä
- 19 tapauksessa vaarassa oli useampi kuin yksi henkilö
- 11 tapauksessa oli äkkisyvää

Maahanmuuttajataustaisten osuus kaikista tapauksista

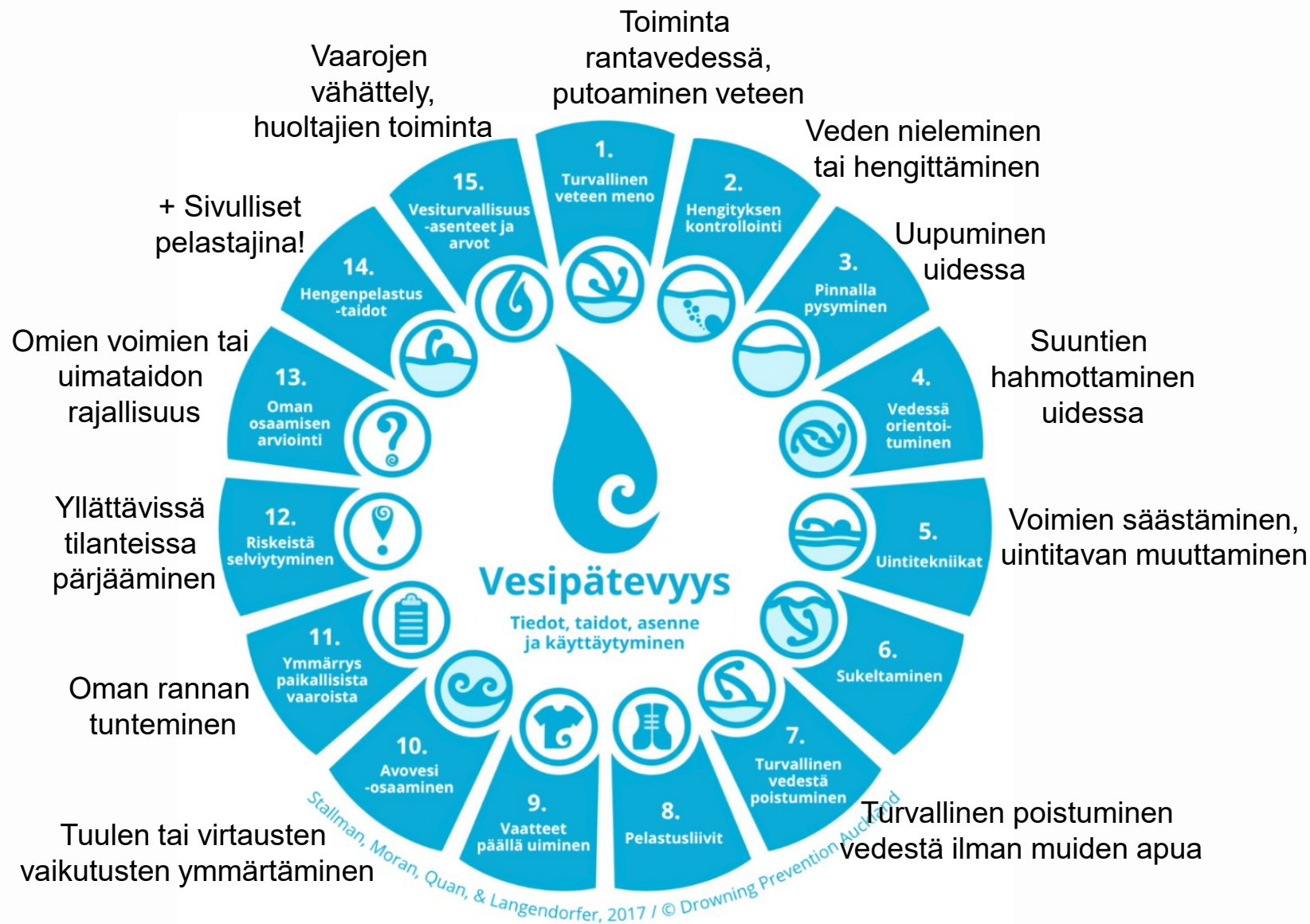
- Kesällä 2025 keskusteltiin maahanmuuttajataustaisten henkilöiden uimataidosta.
- Tässä aineistossa 5/13 kuolemantapauksessa ja 11/53 vaaratilanteessa oli kyse maahanmuuttajataustaisista henkilöistä, mutta tiedot ovat puutteelliset.
- Maahanmuuttajataustaisten osuus uimarannan käyttäjistä voi vaihdella paljon eri uimarannoilla.
- Olennaista on, että uimarannan ylläpitäjä tuntee oman rantansa käyttäjäprofiilin ja huomioi tämän esim. opasteiden kielivalinnoissa, rantavalvonnassa, jne.
- Uimarantojen turvallisuudessa on parannettavaa kaikkien käyttäjien osalta!

Sää vaikuttaa vaaratilanteisiin viikontäiviä enemmän

Tapausten
määrä, kpl

Ranskalaistutkijoiden [Tellier et al. \(2022\)](#) rakentama säätiedotukseen nojaava malli pystyy yli 80 % osumatarkkuudella ja kolmen päivän varoajalla ennustamaan korkean hukkumisriskin olosuhteet.

Puutteet vesipätevyudessa ovat vaikuttaneet vaaratilanteiden syntymiseen, paitsi hengenpelastustaitojen osalta!

Rantavalvojen rooli turvallisuuden varmistajana 1/2

- Rantavalvojat auttoivat uimareita 36 vaaratilanteessa.
 - 21 lasta, 12 aikuista ja 3 iäkästä henkilöä
 - 14 tapaukseen liittyy huoltajan huolimattomuutta tai poissaolo
- Useissa tapauksissa rantavalvojan toiminta on pelastanut ihmishengen.
- Sivullisten rooli korostuu, jos rannalla ei ole valvojia.

Rantavalvojien rooli turvallisuuden varmistajana 2/2

- Aineistossa rantavalvojilla on kolmenlaisia tehtäviä:
 1. Rantavalvoja huomaa heikon uimarin tai riskikäyttäytymistä ja puuttuu siihen ennalta suullisesti. (2 tapausta, todellisuudessa varmasti paljon enemmän)
 2. Henkilö selviää vedestä itse tai sivullisten auttamana, mutta tarvitsee rantavalvojan apua rannalle päästyään (ohjeistaminen, voinnin varmistaminen, elvyttäminen, avun hälyttäminen). (6 tapausta)
 3. Rantavalvoja hakee huonosti uivan tai pulaan joutuneen henkilön vedestä. (28 tapausta, joista 1 sukellustehtävä, muut pinnalta hakuja erilaisten apuvälineiden kanssa)

Johtopäätökset

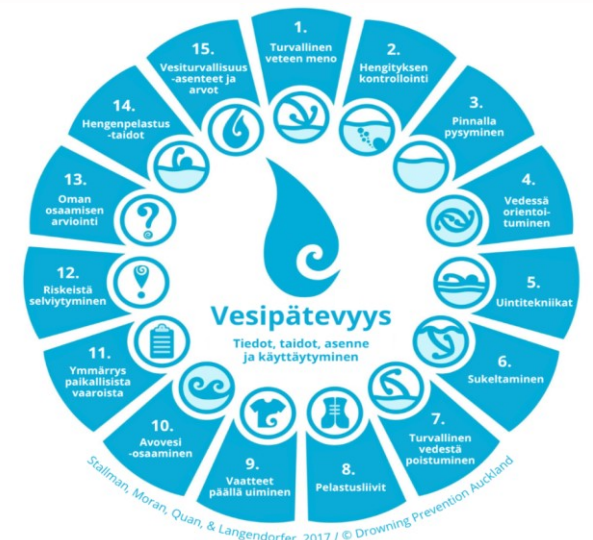
**HUOM! Eivät ole tärkeysjärjestyksessä,
vaan muodostavat yhdessä kokonaisuuden!**

Johtopäätös 1: Uimataito

- Perinteisesti uimataitoa on pidetty yksilön kannalta keskeisimpänä vesiturvallisuutta parantavana tekijänä kaikissa ikäluokissa. Uimataidon puutteet saivat paljon huomiota kesän 2025 aikana mediassa ja päättäjien keskuudessa.
- Uimataitoa on selvitetty 6-luokkalaisten osalta kansallisesti vuodesta 2000, noin viiden vuoden välein. Viime vuosina se on selvästi heikentynyt aiemmasta.
- Uimataito ei kuitenkaan yksin riitä – myös uimataitoiset hukkuvat ja joutuvat vaaratilanteisiin rannoilla.
- OKM on käynnistänyt selvitystyön lasten ja nuorten uimataidon kehittämiseksi, josta odotetaan tuloksia vuoden 2026 aikana. Lisäksi opetuksenjärjestäjille on myönnetty 3,5 miljoonan määräraha koulujen uimaopetuksen vahvistamiseen.
- Tukesilla ei ole toimivaltaa uimataidon opettamisen osalta. Tämä onnettomuuskooste kuitenkin osoittaa, että opetuksessa voisi olla syytä huomioida nykyistä vahvemmin vesipätevyystaitojen opettaminen uimataidon opettamisen rinnalla.

Johtopäätös 2: Vesipätevyys

- Uimataittoa parempi jäsenitys vesiturvallisuuden varmistamiseksi tarvittavista taidoista.
- Vedessä selviäminen ihan arkisissa hyvän kelin kesäolosuhteissa vaatii muitakin taitoja kuin uimataidon.
- Puutteet vesipätevydessä ovat usein välittömiä syitä sille, että henkilö joutuu vedessä vaaratilanteeseen tai hukkuu
 - Huoltajien toiminta, omien taitojen ja voimien arviointi, yllättävä veteen putoaminen, jne.
- Kyseessä on uusi asia ja ajattelutapa, jonka tunnettuutta pitää parantaa!

Johtopäätös 3: Rantavalvonta

- Rantavalvonta on tärkeä ja vaativa kesätyö. Valvojat ovat toiminnallaan säästäneet useita ihmishenkiä kesän 2025 aikana.
- Rantavalvonnassa korostuvat läsnäolo, ohjaus ja neuvonta, riskien ennakointi, varhainen puuttuminen vaaratilanteisiin tai pinnalla olevan uimarin auttaminen rantaan.
- Vasta äärimmäisessä tilanteessa kyseessä on pohjaan vajonneen uhrin pelastamisesta sukeltamalla.
- Rantavalvoja ei ole lapsenvahti eikä yksittäisen rannan käyttäjän uima-avustaja.
- Tukesin tavoitteena on omalla toiminnallaan varmistaa, että kunnat lisäävät valvottujen rantojen määrää kaikkialla Suomessa.
- Tarvitaan keskustelua rantavalvojien saatavuudesta, rekrytoinnista ja pätevyysvaatimuksista, koulutuksesta ja kauden aikaisesta harjoittelusta sekä työolosuhteista ja tehtävänkuvasta.

Johtopäätös 4: Uimarannan olosuhteet

- Uimarannan rakenteellisten vaaratekijöiden poistaminen ja erilaisten käyttäjien tarpeita vastaavien olosuhteiden ylläpitäminen helpottavat rantavalvojien ja pienten lasten huoltajien valvontatehtävää, esim:
 - Vaarallisen äkkisyvän poistaminen tai vähintään rajaaminen ja siitä varoittaminen selkeästi
 - Turvallisen ja tarkastetun uintialueen tai valvotun alueen rajaaminen ja merkitseminen (esim. kuivalla maalla punakeltaisilla valvontalipuilla ja vedessä uintipoijuilla)
 - Pienille lapsille tarkoitetun matalan uintialueen rajaaminen ja merkitseminen
 - Rantavalvontatornien tai -korokkeiden käytön lisääminen näkyvyyden parantamiseksi
 - Rantavalvonnan katvealueiden poistaminen (esim. muut näkyvyyttä parantavat toimenpiteet ja valvotun ajan kohdentaminen rannan kävijämäärän mukaan)

Johtopäätös 5: Muut uimarannan ylläpitäjän lakisääteiset tehtävät

- Uimarantojen kattava ja ajantasainen riskien arviointi (kunkin rannan vaarojen tunnistaminen ja turvallisuutta parantavien toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus)
- Uimarannan turvallisten olosuhteiden, rakenteiden ja pelastusvälineiden varmistaminen
- Rantavalvonnan tarpeen arviointi (Tukesin Rantavalvonta-työkalu)
- Rannan käyttäjien tiedottaminen vaaroista (ilmoitustaulu ja merkinnät)
- Uimarannan turvallisuuden jatkuva seuranta ja parantaminen (esim. varhainen puuttuminen olosuhteiden muutokseen tai riskikäyttäytymiseen)
 - Keinoina esim. onnettomuuskirjanpito, turvallisuuskierrokset, rantavalvojien lokikirja, rannan käyttäjäprofiilin seuranta, rannan käyttäjien aktiivinen ohjeistaminen, kuulutukset, projektit, teemapäivät, jne.
- Vakavien ja uuden tyyppisten onnettomuuksien ja vaaratilanteiden ilmoittaminen viipymättä Tukeisiin

Loppusanat

- Uimarannat ovat tärkeitä paikkoja veteen totuttelun ja vedessä toimimaan oppimisen kannalta. Ne ovat tärkeä osa suomalaisten kesänviettoa. On tärkeää, että joka kunnassa on yleiseen käyttöön tarkoitettuja uimarantoja.
 - Virallisten uimarantojen käytöstä poistaminen ei ole oikea keino uinti- ja vesiturvallisuuden parantamiseksi
- Tarvitaan monipuolisia keinoja uimarannalla tapahtuvien kuolemantapausten ja vaaratilanteiden torjumiseksi.
- Uimarannalla tapahtuva kuolemantapaus jää usein vähälle huomiolle. Tapauksista on myös vaikea oppia mitään, kun tietoa on niin vähän.
- Vaaratilannetieto ja erityisesti rantavalvojen havainnot tuottavat arvokasta tietoa rantojen turvallisuudesta. Uimarantojen ylläpitäjien ilmoitusvelvollisuus on tärkeä tietolähde!
- Lisätietoa [Tukesin verkkosivuilta](#).

tukes